

Lisa 1. Avalikul väljapanekul Sõõrikese detailplaneeringu eskiisile ja KSH aruande eelnõule esitatud ettepanekutega arvestamise/arvestamata jätmise kohta

Jrk	7.2/405-16	Põllumajandus- ja Toiduamet	Seisukohaga arvestamine/arvestamata jätmine
1	03.04.2024 nr 6.2-6/1596-1	<p>Põllumajandus ja Toiduamet esitab alljärgnevad märkused eskiislahenduse põhijoonise osas lähtuvalt Maaparandusseadusest tulenevate nõuetega.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planeeritav tegevus toimub maaparandusehitise maa-alal, puudub viide maaparandusalale ja süsteemi nimetusele ja numbritele. 2. Planeeritavad hooned, rajatised on planeeritud reguleerivavõrgu (drenaaži) peale, puuduvad tähised drenaažisüsteemide likvideerimise osas. 3. Planeeritav ala on seotud piirnevate reguleeritavavõrgu alaga, puudub tehnilise lahenduse kirjeldus piirneva ala jätkuvaks toimimiseks. <p>Sõõrike farmi detailplaneering, eskiis töö nr 21004131 seletuskiri ptk 5.7 Maaparandus on väljatoodud maaparandusalal tegutsemise alused. Vajalik lisada ptk teksti viide maaparandussüsteemi rekonstrueerimisel taotleda projekteerimistingimused Põllumajandus- ja Toiduametilt rekonstrueeritavale alale, rekonstrueerimistööd teha eelnevalt farmikompleksi laiendamisel, Maaparandusseadus §51.</p> <p>Planeeringu lähteseisukohtade p 4.1 kohaselt tuleb kruntide planeerimisel koostöös Põllumajandus- ja Toiduametiga kavandada maaparandusehitiste ümberehitamine nii, et planeeritavate ehitiste aluselt</p>	Eskiislahendust ja seletuskirja täiendatakse.

		maalt maaparandusehitiste likvideerimise korral jäävad ülejäänud maaparandusehitised nõuetekohaselt toimima.	
Jrk	7-2/405-17	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Seisukohaga arvestamine/arvestamata jätmine
1	03.04.2024 nr. 14-3/894-4	Detailplaneeringu lähteseisukohtade (leitav vallavalitsuse veebilehel) kohaselt tehakse planeeringu koostamisel koostööd Põllumajandus- ja Toiduameti, Keskkonnaameti, Transpordiameti ja Päästeametiga. Kaasatakse Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Elektrilevi OÜ ning isikud, kelle õigusi või huve võib detailplaneering puudutada. Lähtuvalt detailplaneeringu materjalidest, arvestades Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruses nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ sätestatut ja PlanS § 142 lõiget 4, määrab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium täiendavaks koostöötegitjaks Terviseameti, kuna planeeringu elluviimisega võib kaasned a ebameeldivast lõhnast tulenev keskkonnahäiring.	KSH programmis on juba kirjas, et Terviseamet tuleb kaasata (versioon 28.04.2023, Tabel 3). Samuti avalikule väljapanekule esitatud KSH aruande eelnõus (versioon 23.01.2024, Tabel 1.1). Terviseametile on saadetud arvamuse avaldamiseks kiri 16.02.2024 kell 10.28 läbi Amphora.
2		Palume detailplaneeringu koostamisel veenduda, et kaasatud oleks kõik isikud, kelle õigusi võib detailplaneering puudutada. Palume detailplaneeringu menetlusse kaasata naaberkinnisasjade omanikke, Elering AS (planeeringualal asuvad Elering AS kõrgepinge õhuliinid) ja Airok OÜ (planeeringualale ulatub Airok OÜ viljakuivati vedelgaasipaigaldise ohuala).	Naaberkinnisasjade omanikud ja Elering AS on juba KSH programmi ja KSH aruande eelnõu kohaselt protsessi kaasatud. Kaasamisringi lisatakse Airok OÜ.
Jrk	7-2/405-12	Transpordiamet	Seisukohaga arvestamine/arvestamata jätmine
1	04.03.2024 nr 7.2-2/24/3813-3	Andsime seisukohad planeeringu koostamiseks 25.07.2022 kirjaga nr 7.2-2/22/14458-2. Oleme valla kodulehel oleva planeeringu eskiisiga tutvunud ning palume planeeringu edasisel koostamisel arvestada järgnevate märkustega:	Eskiislahendust täiendatakse ja ettepanekut kaalutakse.

		<p>1. kanda joonisele riigitee ristumiskoha nähtavuskolmnurgad (seisukohtade punkt 7);</p> <p>2. palume kaaluda, kas Vaki-Kirikumõisa teel olevate truupide läbimõõt on piisav planeeringualalt ärajuhitava sademevee vastuvõtmiseks, vajadusel teostada vastavad uuringud.</p>	
Jrk	7.2/405-19	Keskkonnaamet	Seisukohaga arvestamine/arvestamata jätmine
1	11.04.2024 nr 6-2/24/2980-4	<p>KSH aruande eelnõu punktis 6.7.2. „Mõju põhjaveele“ on käsitletud maksimaalset põhjavee vajadust. Kui ettevõtte vajab Sõõrike farmi põhjaveehaardest ööpäevas maksimaalset 647.8 m³ põhjavett, siis eelnevalt on vajalik läbi viia põhjaveevarude uuring ja varude hindamine, millele järgneb varude kehtestamine. Tegemist on põhjaveehaardega, mis koosneks siis kolmest puurkaevust, põhjaveevõtuga Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekihist, Siluri-Ordoviitsiumi Pärnu põhjaveekogumist. Aluseks on veeseaduse (VeeS) 7. peatükk §-d 203-207. VeeS § 204 lg 1 - põhjaveevaru tuleb hinnata juhul, kui põhjaveehaarde või kehtestatud põhjaveevaruga ala veevõtt ühest põhjaveekihist on suurem kui 500 kuupmeetrit ööpäevas. Põhjaveevaru hindamiseks tehakse hüdrogeoloogiline uuring (VeeS § 204 lg 5). Põhjaveevaru hindamisega kaasnevad kulud katab isik, kes taotleb põhjaveevaru hindamist. Kord on kehtestatud keskkonnaministri 15.10.2019 määrusega nr 55 „Põhjaveevaru hindamise kord, nõuded põhjaveevaru hindamise ja hüdrogeoloogilise uuringu aruande kohta ning põhjaveevaru kehtestamise aluseks olevate andmete koosseis“. Varud on vaja kinnitada kui põhjaveevõtt on üle 500 m³ ööpäevas, et vältida põhjavee liigvähendamist ning saavutada või säilitada</p>	<p>VeeS §16 kohaselt on veehaare ehitis vee võtmiseks veekogust või põhjaveekihist. Selgitame, et AS Väandra ei plaani grupeerida kahte olemasolevat ja rajatavat puurkaevu üheks veehaardeks ning ühestki kaevust ei võeta üle 500 m³/ööp. Samuti ei plaanita võtta põhjavett kahest olemasolevast puurkaevust nr 6355 ja 56168 (vahemaa 223 meetrit) summaarselt üle 500 m³/ööp. Planeeritava puurkaevu asukoht paikneb olemasolevatest puurkaevudest 1,08 – 1,17 km kaugusel eraldiseisval kinnistul KÜ 93002:002:0241. OÜ Inseneribüroo STEIGER uuringu kohaselt on maksimaalse veevõtu korral ainult olemasolevatest puurkaevudest alanduslehter kuni 270 m, kuid kolmanda puurkaevu rajamisel langeb see 180 m peale. Kolmanda puurkaevuga mõjualad ei kattu.</p> <p>Ekspertrühma on seisukohal, et eeltoodu info põhjal ei ole põhjaveevarude hindamine nõutud. KSH aruannet täpsustatakse.</p>

		<p>põhjaveekogumi hea seisund (veemajanduskava eesmärk).</p> <p>Varude kehtestamise tellijaks võib olla ettevõtte, kelle huvides on kindlustada piisav veevarustus või koordineerib seda kohalik omavalitsus. Sõõrike veisefarmi puurkaevude tootlikkuse hinnang (OÜ IB Steiger töö nr 23/4254) on heaks aluseks olemasoleva kahe puurkaevu töö ja planeeritava puurkaevu kohta, aga märkimata on varude hindamise vajadus maksimaalse veevõtu korral.</p>	
2		<p>KSH aruande punktis 6.2.2 „Mürahinnang“ on toodud, et mürahinnangus analüüsiti farmi alal tekkivat tööstusmüra (nt ala sisene sööda- ja sõnnikuvedu, ventilatsiooniseadmed) ja liikluse müra. Tööstusmüra all on toodud järgmine informatsioon: „...päevaste tegevuste korral ei ole lähimatel müratundlikel aladel ette näha müra normtasemete (tööstusmüra piirväärtus 60 dB) ületamist ega ka normtasemete lähedast mürataset või olulisi häiringuid.“ ja järgmises lõigus: „Kuna öised tegevused toimuvad väiksemas mahus ning masinad ei tööta pidevalt, siis ei ole ka öise pideva tööstusmüra normtaseme (piirväärtus 45 dB) ületamist lähimatel müratundlikel aladel ette näha.“ Eeltoodud väidete kinnitamiseks ja tõendamiseks ei ole toodud andmeid müraallikate asukohtade ega parameetrite osas. Samuti ei ole teostatud müratasemete arvutusi, modelleerimisi ning tulemuste analüüsi. Ehk kokkuvõttes ei ole Keskkonnaameti hinnangul tööstusmüra hinnatud. Palume aruandes selgemalt ja üheselt mõistetavalt välja tuua, millele esitatud tulemused ja nendest tehtud järeldused tuginevad.</p>	<p>Aruannet täiendatakse, samas ei ole praeguses etapis veel teada võimalike tööstuslike müraallikate (erinevad seadmed) täpsed parameetrid ning asukohad, mistõttu teatud määral jääb hinnang üldisemale tasemele. Võimalike tööstuslike müraallikate puhul on lähimate eluhoonetega tagatud ka piisavalt suured vahemaad ning tootmisalalt väljapoole levib peamiselt liikluse müra (kuna juurdepääsuks kasutatakse avalikke teid, mille läheduses paiknevad ka elamud), mida on aruandes detailselt hinnatud, sh on koostatud mürakaardid.</p>
3		<p>KSH aruande punktis 6.4.6 „Hinnang keskkonnala vajadusele“ viidatakse keskkonnala künnistele välisõhu saasteainete osas ja on märgitud, et kuna neid künniseid</p>	<p>Ptk 6.4.6 sõnastust parandatakse vastavalt.</p>

		<p>ületatakse, siis on keskkonnaluba saasteainete väljutamiseks välisõhku nõutav. Juhime tähelepanu, et kuna olemasoleval käitisel on juba kehtiv keskkonnakompleksluba ja ületatakse kompleksloa künniseid, siis esitatud informatsioon punktis 6.4.6 on eksitav, kuna käitises on ikkagi kompleksluba nõutav.</p>	
4		<p>Keskkonnaministri 27.12.2016 määrus nr 81 on alates 14.07.2023 kehtetu, 06.07.2023 võeti vastu kliimaministri määrus nr 37 „Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed“ (edaspidi määrus nr 37). Määrus nr 37 § 2 lg 1 sätestab, et häiringutaseme võimaliku ületamise kohta hinnangu andmise otsustamise korral tuleb hinnata lõhnaaine esinemist referentsmeetodiga. Nimetatud määruse § 2 lg 2 sätestab, et lõhnaaine esinemise häiringutase vastuvõtja juures loetakse ületatuks enam kui 15% aasta lõhnatunni korral, kui referentsmeetodina kasutatakse eraldi või omavahel kombineerituna järgmisi standardeid: 1) standardit EVS-EN 13725; 2) standardit EVS-EN 16841-1; 3) standardit EVS 886-1; 4) muid samaväärseid rahvusvahelisi või Euroopa standardiorganisatsiooni standardeid.</p> <p>Määrus nr 37 § 3 lg 2 sätestab, et käesoleva määruse lisas esitatud lõhnaühikud on ligikaudsed ning käitistel on õigus oma eriheiteid täpsustada, kasutades selleks käesoleva määrusega kooskõlas olevat standardiseeritud meetodikat. Saksa standardi "<i>VDI-Standard: VDI 3894 Blatt 1: Emissionen und Immissionen aus Tierhaltungsanlagen Haltungsverfahren und Emissionen Schweine, Rinder, Geflügel, Pferde, 2011</i>" kohaselt on veiste vedelsõnniku puhul katmata hoidlast lõhnaaine eriheide 3 OU/s/m², loomuliku kooriku puhul on lõhnaaine heitkoguste vähendamise ulatus 30-80% (sõltub</p>	<p>Antud küsimuses kohtusid eksperdid Keskkonnaametiga 03.05.2024. 15.05.2024 anti KeA poolt kirjalikult teada, et KeA lubab kirjandusallikana kasutada ka Saksamaa dokumenti T.Heidenreich „GVSchlüssel und Emissionsfaktoren Tierhaltung. Ermittlung der Emissionsfaktoren.“ KSH aruandes korrigeeritakse rajatava tahesõnniku hoidla lõhnaheidet.</p>

		<p>kooriku paksusest ja tihedusest). Antud standardi puhul on veiste tahesõnnikuhoidlast lõhnaaine eriheide 3 OU/s/m² ja antud standardi kohaselt ei vähene lõhnaheide tahesõnnikuhoidla katmisel. Sõõrike farmi KSH aruandes kasutatud lõhnaaine esinemise hindamisel ei ole kasutatud standardiseeritud meetodikat. Tulenevalt eelnevast tuleb Sõõrike farmi KSH aruandes esitada lõhnaaine esinemise hinnang kasutades määrusega nr 37 kooskõlas olevat standardiseeritud meetodikat.</p>	
5		<p>KSH aruande punktis 6.8 „Alternatiivide võrdluse kokkuvõte“ tabelis 6.21. „Alternatiivide võrdluse kokkuvõtte“ ei ole käsitletud lõhna mõju ning müra mõju kokkuvõttes alternatiiv 1 puhul tööstusmüra mõju (pole ka hinnatud aruande eelõu punktis 6.2.2 „Mürahinnang“).</p>	<p>Tabelit 6.2.1 täiendatakse vastavalt.</p>
6		<p>DP-s ja KSH aruandes on mitmes kohas välja toodud, et biogaasi plaanitakse toota peamiselt vedelast veisesõnnikust, veise tahesõnnikust, muudest sõnnikutest, toidujäätmetest, teravilja kuivatuse jääkidest ning loomapidamisest üle jäävast riknenud silost. Toidujäätmete päritolu kirjeldus ei ole leitav. Keskkonnaamet juhib tähelepanu asjaolule, et toidujäätmed tuleb käidelda keskkonnasõbralikult ning biolagunevatest jäätmetest kääritusjäägi biogaasi tootja peab oma tegevuses lähtuma keskkonnaministri 10.05.2016 määrus nr 12 „Nõuded biolagunevatest jäätmetest biogaasi tootmisel tekkiva kääritusjäägi kohta“ sätestatud nõuetest.</p>	<p>DP seletuskirja ja KSH aruannet täiendatakse vastavalt.</p>
Jrk	7.2/415-15 02.04.2024	Viljar Kitsing; Irina Kitsing (Nurmenuku kinnistu)	Seisukohaga arvestamine/arvestamata jätmine
1		<p>Tutvustime farmi eskiislahendusega. Oleme jätkuvalt farmi laiendamise vastu. Juba eelmise farmi renoveerimise tulemusel on meie elukeskkond halvenenud. Mis saab veel siis, kui kompleks suureneb neli korda. Kõige hullem on farmist leviv hais. Lisaks müra ja tolm. Vaki ojast on</p>	<p>Seisukohad on teadmiseks võetud ning ettevõtte omanikule edastatud. KSH aruannet täiendatakse järgneva tolmutõrjemeetmega – töödelda kruusateid</p>

		<p>kadunud kalad ja konnad. Eelmistes pöördumistes juhtisime tähelepanu keskkonna saastamistele, mida farm pole suutnud vältida.</p> <p>Näited: 11.03.2023 seitsmeteistkraadise külmaga, kui kogu oja oli jääs, jooksis Vaki oja haisev vedelik 14.09.2023 selgesse vette voolab sogane haisev vedelik Ka suvistel kuivematel perioodidel, kui oja on peaaegu kuiv, on olnud sama olukord.</p> <p>Müra – virtsavedu traktoritega (veebruaris ja märtsis 2024) oli tihedusega 7-8 minuti tagant. See on juba praegu võrdne prognoositava sagedusega (hetkel neli korda väiksema farmiga kavandatavast). Möödasõitvatest püttadest levis ka hais – kinnised pütad?! Virtsavedu põldudele on toimunud ka öösiti.</p> <p>Tolm – jätkuvalt lahendamata probleem</p>	<p>kloriididega ajaperioodil, mil AS Väandra raskeveokid kasutavad teelõiku intensiivselt.</p> <p>KSH aruande eelnõus on välja toodud, et kavandatava tegevuse elluviimisel toimub öösiti gaasi ja piima vedu ning need vedud toimuvad põhjapoolselt Raudteetammi teelt planeeritud sissesõitude kaudu. Öist sõnniku- ja digestaadivedu ei ole kavandatud. Modelleerimine näitab, et liikluse müra normtasemete ületamist ei ole ette näha.</p> <p>AS Väandra olemasolevale veisefarmile teostab järelvalvet Keskkonnaamet. Kui Vaki ojas on märgata muutusi, tuleb sellest koheselt teavitada Keskkonnaametit telefoninumbri 1247, kes tuleb kohale ja fikseerib ametlikult olukorra ning selgitab menetluse käigus välja võimaliku reostuse põhjused. Hetkel meile teadaolevalt menetlust 11.03.2023 ja 14.09.2023 juhtumite kohta ei ole algatatud.</p>
Jrk	7.2/405-14	Silva Vechterstein (Nurmesalu kinnistu)	Seisukohaga arvestamine/arvestamata jätmine
1		Kas seoses uue farmikompleksi ehitusega lõpeb Vaki-Kirikumõisa teed pidi suurte põllumasinade liiklus ära? Nii on võimalik aru saada farmi detailplaneeringust, kuna seda teed pole tulevikus farmile juurdepääsu teeks märgitud.	Regulaarset liiklust ei ole Vaki-Kirikumõisa teele planeeritud. Erandiks on põldude teenindus.
2		Millist teed pidi pääseb transport farmist Vihtra teele?	Planeeritud transport farmist Vihtra teele kulgeb Nurmesalu kinnistu põhja ja idaküljelt.
3		Kui liiklus jääb sellele teele edasi ja ilmselt ka mitmeid kordi suurema koormusega, siis millised plaanid on Põhja-Pärnumaa vallal seoses selle tee remondiga.	Liikluskoormuse suurenemist ei ole ette näha, sest kogu farmitransport tuleb suunata moodustatava Raudteetammi tee peale (olemasolev lõik on 9300114 Raudteetammi tee L2 92901:001:0122). Vald teostab antud Nurmesalu kinnistu (93002:002:0089) ees

			kulgeval avaliku kasutusega teel hoonete läheduses tolmutorjet ka tulevikus. Teehoiukavas ei ole lähiaastatel ette nähtud mustkatte paigaldamist.
4		Kuidas mõista punkt 4.1 lõpulauset: „Detailplaneeringuga tehakse ettepanek olemasolevate katastriüksuste ümberkruntimiseks ja sihtotstarbe muutmiseks.“ Milliseid katastriüksuseid see puudutab?	Ümberkruntimise ja sihtotstarvete muutmise ettepanek tehakse detailplaneeringuga vaid planeeringualal asuvatele katastriüksustele.
Jrk nr	7-2/405-20	Maa-amet	Seisukohaga arvestamine/arvestamata jätmine
1	12.04.2024 nr 6-3/22/11552-7	Detailplaneeringule jäävad kohaliku võrgu märgid nr 4134 ja nr 9342. Geodeetiliste märkide kaitsevöönd on 3 meetrit märgi keskmest. Maa-ametil ei ole vastuväiteid 04.04.2024 kirjaga nr 7-2/405-18 edastatud Sõõrike farmi detailplaneeringu eskiislahenduse osas.	Võetud teadmiseks.